

การตัดแต่งกิ่งสำหรับต้นกาแฟอายุตั้งแต่ 8 ปีเป็นต้นไป

หลังจากกาแฟอายุ 8-10 ปี มีจำนวนข้อที่ติดผล น้อยลง สภาพต้นทรุดโทรม และผลผลิตต่ำ ต้องมีการตัดแต่งกิ่ง เพื่อให้เกิดยอดใหม่

- การตัดแต่งกิ่งแบบเปิดด้านข้าง

การตัดแบบเปิดข้างจะตัดกิ่งแขนงที่อยู่ด้านตะวันออก ทั้งทั้งหมด (แสงเป็นตัวกระตุ้น ให้หน่อเจริญออกมา) เมื่อหน่อใหม่เกิดขึ้น อายุประมาณ 6 เดือน จึงตัดลำต้นเก่าออก คัดเลือกหน่อที่แข็งแรงไว้เพียง 1-2 อัน เพื่อเลี้ยงให้เป็นลำต้นหลักต่อไป

- การตัดจนเหลือแต่คอ

จุดประสงค์เช่นเดียวกับการตัดแต่งกิ่งแบบเปิดข้าง การตัดออกทั้งหมดจะทำให้เกิดหน่อใหม่ จำนวนมากแตกออกมา คัดเลือกไว้ไม่เกิน 3 หน่อ ปล่อยให้เจริญ เติบโตเป็นลำต้นหลักต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอแม่ทะ

จังหวัดลำปาง

กาแฟบ้านปางมะโอ ตำบลวังเงิน อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

พันธุ์ที่ใช้คือกาแฟอาราบิก้า ซึ่งปลูกมากในภาคเหนือเป็นภูเขาสูงและอากาศหนาวเย็น

การปลูก

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมพื้นที่

1. พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกกาแฟควรเป็นพื้นที่ที่มีความสูง ประมาณ 800-12,000 เมตรจากระดับน้ำทะเล ความลาดชันไม่เกิน 50% ทำการกำจัดวัชพืชโดยการถางให้โล่ง เตรียมทำแนวระดับ การเตรียมพื้นที่ส่วนมากเริ่มทำในช่วงฤดูแล้ง เพื่อให้พร้อมสำหรับปลูกกาแฟ ในฤดูฝน ที่จะมาถึง (ประมาณ มิถุนายน-กรกฎาคม)

2. ทำแนวระดับโดยใช้อุปกรณ์ช่วย เช่น ไม้รูปตัวเอ เขาควาง หรือระดับน้ำ ทำแนวปลูกกาแฟ โดยมีระยะระหว่างต้น 2 เมตร ระยะห่างระหว่างแถว ขึ้นอยู่กับความลาดชัน โดยเฉลี่ยประมาณ 1.5-2 เมตร

3. ขุดหลุมปลูกกาแฟขนาด 0.5 x 0.5 x 0.5 เมตร (หรือ 1 X 1 X 1 ศอก) แยกหน้าดินกับดินก้นหลุม ออกจากกัน หน้าดินจะใช้ผสมใส่ลงที่ก้นหลุม

4. การผสมดินใส่ก้นหลุมจะประกอบด้วย หน้าดิน ปุ๋ยคอก ปูนขาว (โดโลไมท์) ปุ๋ยฟอสเฟต และปุ๋รายาดาน ผสมให้เข้ากัน ใส่ก้นหลุมไว้

5. กลบด้วยดินก้นหลุมให้เสมopak ใช้ไม้ปักทำเครื่องหมายหลุมไว้

ขั้นตอนที่ 2 การปลูก

1. นำต้นกล้าที่มีขนาดเหมาะสมความสูงประมาณ 45-50 ซม. มีใบ 6-8 คู่ สมบูรณ์แข็งแรง ผ่านการฝึกให้ทนทานต่อแสงแดดจัดและการขาดน้ำ ในเบื้องต้นแล้ว
2. นำต้นกล้าลงปลูกในหลุมที่เตรียมไว้ กลบดินให้แน่น
3. ใช้ไม้ปักกันลมโยกคลอน

การดูแลรักษาต้นกาแฟ

การกำจัดวัชพืช

กาแฟควรได้รับการกำจัดวัชพืชสม่ำเสมอในฤดูฝน โดยเฉพาะหลังปลูกใหม่อายุ 1-3 ปี เพราะต้นยังเล็กไม่สามารถเจริญเติบโตแข่งกับวัชพืชได้ โดยการถางรอบๆ บริเวณสวนกาแฟ และถางให้สะอาดบริเวณโคนต้นเพื่อการใส่ปุ๋ยต่อไป เศษวัชพืชที่ถางออก สามารถนำมาเป็นวัสดุคลุมดินได้

การใส่ปุ๋ย

ในระยะที่กาแฟยังไม่ติดผล ควรใส่ปุ๋ย 46-0-0 เมื่อกาแฟเริ่มติดผลแล้ว (ปีที่ 4 เป็นต้นไป) ต้องใช้ปุ๋ย 15-15-15 ใช้หลักการคร่าวๆคือ ใส่ 3 ครั้ง ในเวลาดัน-กลาง-ปลายฤดูฝน ครั้งหนึ่งๆใส่ 30-150 กรัม (1-5 กำมือ) ขึ้นอยู่กับ ปริมาณการติดผล และขนาดการเติบโตของลำต้น

การคลุมโคน

ทุกครั้งหลังใส่ปุ๋ยต้องมีการคลุมโคนต้นเพื่อไม่ให้ปุ๋ย ถูกชะล้าง หรือระเหยสูญหายไป นอกจากนั้นเมื่อสิ้นสุดฤดูฝน ควรคลุมโคน ให้หนาประมาณ 30 ซม. เพื่อรักษาความชื้นในดิน ทำให้กาแฟรอดตาย ฝนฤดูร้อนได้

การตัดแต่งกิ่ง

การตัดแต่งกิ่งช่วยให้กาแฟสามารถเจริญเติบโต ได้ทรงพุ่มที่สวยงามแข็งแรง ผลผลิตสูงสม่ำเสมอ หลักการกว้างๆของการตัดแต่งกิ่งคือ พยายามอย่าให้ กาแฟมีลำต้นหลักเกิน 3 ลำต้น (1-3 ลำต้นจะดีที่สุด) กำจัดกิ่งแขนงที่เกิดมากเกินไป หรือแห้งตาย หรือไม่ติดผลแล้ว ออกจากลำต้นหลัก และกระตุ้นให้เกิดหน่อใหม่ที่โคนต้นเมื่อต้องการ จะเปลี่ยนลำต้นหลักใหม่ หลังจาก 8-10 ปีผ่านไป

การตัดแต่งกิ่งสำหรับระยะ 3-5 ปีแรก

- การตัดแต่งกิ่งแบบ 2 ลำต้น

ต้นกาแฟที่มีลำต้นเดียว ถ้าต้องการให้มีสองลำต้น ให้ตัดยอดสูงจากพื้นดินประมาณ 45 ซม. เมื่อมีหน่อใหม่เกิดขึ้น ที่ปลายยอด ให้ตัดทิ้งเหลือไว้ 2 กิ่ง ริดกิ่งแขนงที่อยู่ ชิดลำต้นออกให้หมด รวมทั้งกิ่งแขนงที่อยู่ต่ำกว่า 30 ซม. จากพื้นดิน เพื่อไม่ให้เป็นมด และแมลงใช้เป็นทางขึ้นต้นกาแฟ